PRÁVO NA INFORMACE VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

RIGHT TO INFORMATION IN PUBLIC ADMINISTRATION

PETR KOLMAN

Právnická fakulta, Masarykova univerzita

Abstrakt

Ve svém příspěvku se budu věnovat především teoretickým otázkám plynoucích z obecného náhledu na problematiku práva na informace a dále pak právu na informace z pohledu správního a ústavního práva. Tedy otázkám na které v rámci naší veřejnosprávní (resp. územně-samosprávné) každodennosti nezbývá času a energie. Mám za to, že bychom těžko hledali příhodnějšího místa, kde je vhodné se těmto otázkám věnovat, než jakým je vědecká konference pořádaná Právnickou fakultou Masarykovy univerzity ve spolupráci s Právnickou fakultou Trnavskej univerzity v Trnavě.

Klíčová slova

Právo na informace, správní právo, veřejná správa, územní samospráva

Abstract

The territorial self-governing units and their bodies are the largest group of the so-called legal persons under obligation which have a duty to enable free access to information within their power. In his paper the author analyzed first of all theoretical issues resulting from the general approach to right to information and then he also focused on right to information from the viewpoint of constitutional law, i.e. the issues for which there is not enough time and energy when dealing with day-to-day problems of public administration. The author points out, among others, legal properties of right to information as a right to be informed and to disseminate the information which include inalienability, imprescriptibility and indefeasibility. Last but not least, he also points out another property of right to information as a constitutional right – i.e. the possibility of its direct application or the so-called self-performability from which it follows, among others, that even before the Act No 106/1999 Coll. On Free Access to Information or the Act No 123/1998 coll. On Information About

Environment became valid and effective the public administration of the Czech Republic had already been obliged to provide required information.

Key words
right to information, administrative law, territorial self-governing, information, public administration

Motto:

„*Vláda práva je vznešenější ideál než vláda právních textů***“**[1]

1. Obecný náhled na problematiku práva na informace

1.1. Charakteristika informace a její typologie

Výraz *informace* je latinského původu, což samo o sobě naznačuje letitost tohoto označení. V generální rovině můžeme za informaci pokládat každý vjem, jenž daný subjekt percipuje. A conto generálního pojetí definice informace P.Mates píše, *že v nejobecnějším smyslu je informace energetický či hmotný projev, který má smyl pro toho, kdo jej sděluje či přímá.*[2] Je zde tedy naznačeno, že definičním znakem informace je interakční komunikace mezi minimálně dvěma subjekty, což v našem případě je veřejná správa (reprezentovaná některým z orgánů ex lege vykonávajícím veřejnou správu) na straně jedné a fyzická či právnická osoba (nejčastěji v pozici žadatele o informaci či příjemce zveřejněné informace) na straně druhé.
Dle encyklopedických slovníků se informací převážně rozumí sdělení, zpráva, údaj neboli všechno, co nám nebo něčemu podává (popř. předává) zprávu o tom, co se stalo, děje nebo teprve nastane. V kybernetice se informací zpravidla rozumí hodnoty a data, která se strojově zpracovávají.

Od poloviny 20.století se pod výše uvedeným termínem rozumí vědecký pojem, často používaný v řadě různých oborů, jenž znamená:

[1] Dworkin, R. Taking Rights Seriously. Cambridge, Massachusetts : 1978, s. 338.

[2] Cit. Mates, P.: Ochrana osobních údajů, Univerzita Karlova v Praze – Nakladatelství Karolinum, 2002, str.6

1 – Zprávu o nějaké věci nebo situaci, jež se někomu předává
2 – zmenšení, snížení neurčitosti v důsledku získaného sdělení
3 – sdělení těsně spojené s řízením, signály spojené se syntaktickými, sémantickými a pragmatickými charakteristikami**.**
4 – odraz různorodosti mezi libovolnými objekty a procesy v živé a neživé přírodě [3)]

E. Mleziva mj. o informacích píše, že nejsou předmětné, nejsou něco, ale o něčem. To určuje jejich odlišnost od jiných produktů[4].

Pro oblast práva je dle mého soudu nejlépe použitelná definice sémantická, která *informaci* určuje jako jakýkoliv energetický či hmotný projev, který může mít smysl jednak pro toho, kdo informaci sděluje, nebo pro toho, kdo sdělovanou informaci přijímá.[5]

1.2. Typy informací

V rámci různých typů a subtypů informací lze poukázat na **informaci sociální,** jako na nejvyšší a nejsložitější typ informace. Tato informace odráží základní vztahy jakéhokoliv sociálního kolektivu, který ji využívá. Jedná se o poznatky, sdělení, údaje využívané ve společnosti, týkající se vztahu mezi lidmi. Pro právo jako významného regulátora společenských vztahů jsou takovéto informace nepostradatelné.

Informace je možné také stratifikovat dle typu obsahu (informačního náboje) na informace ekonomické, estetické, politické, přírodovědné, technické, právní a řadu dalších.

Dalším dělením, pro právní účely důležitějším, je rozdělení na **informace veřejné, soukromé, utajované.**

Rovněž lze informace dělit na **chráněné a nechráněné,** nebo informace **pravdivého informačního obsahu** a **nepravdivého informačního obsahu.** Informace je také možné dělit na **obecné a zvláštní** (speciálně rozvádějící informaci obecnou). Co do původu - **primární**

[3] Srov. kolektiv autorů: Malá československá encyklopedie, 3.svazek,Academia, Praha 1986

[4] Cit. . Mleziva, E.: Diktatura informací, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň, 2004, str.17

[5] Mates, P., Matoušová, M.: Evidence, informace, systémy – právní úprava, Praha, Codex Bohemia, 1997, str. 27.

(původní) **a sekundární** (odvozené od původních)[6]. Pro naši problematiku je zajímavá mj. jedna relativně samostatná skupina informací, které charakterizují určitou lidskou bytost – právním jazykem řečeno fyzickou (přirozenou) osobu - tedy osobní údaje.

V právním jazyce výraz **informace** není jednolitý a bývá mnohdy zaměňován s pojmem **zpráva.** Pro ilustraci kupříkladu v tiskovém zákonu č.81/1966 Sb. se stanoví v § 3 odst.3, že informace jsou zprávy, údaje, fakta, názory. Správnější by bylo rozlišit zprávu jako nositele informace, tedy jako určitého zprostředkovatele (medium), kterým se informace šíří k adresátovi.

Pokud se podíváme např. do **Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod**, tak tento dokument chápe pod pojmem "informace" nejen surové zprávy či fakta, ale i otázky veřejného zájmu, které vyvolávají veřejnou diskuzi v tisku, a rovněž záměrně vytvořené informace - jakými jsou kupříkladu televizní programy nebo reklamní šoty - a dále pak pod tímto pojmem rozumí i umělecké dílo. A co víc , Výbor pro lidská práva rozumí pod pojmem informace rovněž výuku.

Jakým způsobem možno informace získávat či naopak šířit?

Na tuto otázku je třeba odpovědět, že informace může být podávána písemně, ústně nebo jinými prostředky - různé technické nástroje, signály, šifry. Tedy informace lze získat z každé "formy přenosu", která zabezpečí přesun dat, údajů, sdělení či zpráv od původce k příjemci.

1.3. Informace – charakteristické vlastnosti

Poté co jsme si, v nezbytné zkratce, definovali samotný pojem *informace,* je pro jejich důkladnější gnozeologické zmapování důležité vymezit jejich charakteristické vlastnosti. Tedy takové jejich atributy , kterými se odlišují - do jisté míry eufemisticky řečeno - od jiných zdrojů rozvoje lidské společnosti. Z charakteru věci přirozeně plyne, že informace svou povahou není hmotná, nicméně její existence by byla a je vyloučena bez přítomnosti hmotného nebo energetického nosiče. Když je informace zformována a posléze připravena opustit původní subjekt a interaktivně se přesunout k jinému (jiným) subjektům stává se

[6] Dále mohou následovat informace terciární odvozené od sekundárních – čímž se pomyslná řada samozřejmě neuzavírá

zároveň samostatnou (ve smyslu nezávislosti nezávislou na svém původním tvůrci) a je schopna vstupovat do vztahů nezávisle na vůli svého původce . Shrňme si tedy že, vlastností informací je jejich neoddělitelnost od fyzického nosiče a z toho vyplývající následná nezávislost na svém tvůrci.

Další rysem informací je, že ve relacích původce – uživatel – informace – cíl (účel) mají *užitnou* hodnotu. Tento hodnotový význam, se projevuje jak v každodenním životě, tak v odpovídající míře také v právních vztazích.
Další typickou vlastností je jazyková povaha a sémantický charakter. Informace by nemohla vzniknout, kdyby nebyla vyjádřena pomocí určitého jazyka či symbolů a nebyl jí přiřazen nějaký význam.

Dalším ze znaků informací je jejich nevyčerpatelnost [7]. Neexistuje krajní informační mez – nějaká uzavřená množina informací za kterou by se již nenacházeli další informace. O informacích můžeme říci, že jich existuje de facto nekonečné množství.

Neposlední vlastností informací je jejich odvěká způsobilost postupně se na sebe skládat, vzájemně se přetvářet (dotvářet) , rozvíjet a vrstvit. Dochází tak ke kumulaci informací, která je jednou z příčin evoluce poznání celého lidstva a - řečeno s větším filozofickým rozmachem - i celého vesmíru.

2. Právo na informace z pohledu ústavního práva

2.1. Vymezení ústavního práva

Než přistoupíme k vlastnímu právu na informace z pohledu ústavního práva, musíme si teoreticky vymezit, co zde vlastně pod pojmem *ústavní právo* rozumíme. Jak už tomu v moderní vědě bývá, vyskytuje se více výzkumným přístupů, kterak „iluminovat“ pojem a předmět právní disciplíny ústavního práva. Tato pojetí se diferencují podle toho, zda akcentují více aspekty právní, politické, nebo historicko-genetické.

Z politického hlediska vyjadřuje ústavní právo určité politické uspořádání společnosti, struktury mocenských prostředků, a organizaci veřejné moci. Jedná se tedy o vyjádření

[7] Srov. Mates op.cit. 2002, str.6

představ společnosti respektive její politické reprezentace o žádoucí organizaci mocenských vztahů ve společnosti. V. Klokočka charakterizuje ústavní právo jako tzv."právo politické" a to z těchto dvou důvodů: Je předně aplikací představ práva a idejí právního státu na úpravu politických procesů a institucí a dalším důvodem, proč je ústavní právo "právem politickým" je, že stojí ve středu politických zájmů, protože na úpravu politických institucí a procesů se soustřeďují zájmy různých sociálních a politických skupin.[8]

Dalším možným pojetím ústavního práva je tzv. etatistické pojetí, které je určitým element učení o státu tzv. Staatslehre (v českém univerzitním koncipována a vyučována jako tzv. státověda). Ze zmíněného etatistického pohledu je ústavní právo pojímáno v prvé řadě jako skupina vztahů, jenž vznikají a rozvíjejí se při výkonu státní moci a dále se zmíněné právo věnuje soustavě státní moci a prostoru pro činnost fyzických a právnických osob poskytnutého z vůle státu.

Pohled historicko-genetický : ústavní právo je spjato s moderní státností. Podle P. Pešky vzniká fakticky s revolučním vývojem[9] a z potřeb společnosti formující se za relevantních historických okolností. Toto právo je již svým názvem ovlivněno označením tradičních dokumentů, které určovaly novou společenskou dohodu či nový systém, "konstituovaly" nové instituce psanou ústavou.[10] Zde představené hledisko je však přespříliš pozitivistické a nezohledňuje nepsané a nedílné aspekty fungování ústavních systémů a ústavního práva jako jsou třeba tradice či výklad konkrétních ustanovení ústavním soudnictvím.

Z hlediska normativně-právního jsou předmětem ústavního práva právní vztahy upravené normami ústavy nebo jim na roveň postavenými nebo na ústavu bezprostředně navazujícími normami. Toto pojetí zdůrazňuje právní formu, v níž je ústavní právo zformulováno, případně podtrhující i skutečnost zvláštní právní síly ústavních zákonů anebo pouze aktů zvaných "Ústava".[11]

Vedle politického, historicko-genetického a právního přístupu lze rozlišovat podle K. Klímy

[8] Srov. Klokočka, V.: Ústavní zřízení evropských států, srovnávací studie. 1. vydání. Praha,Linde, 1996, s. 16.

[9] Např. Velká francouzská revoluce – r.1789 či tzv. Sametová revoluce v ČSSR v roce 1989

[10] Srov. Dressler, A., Peška, P., Rattinger, B.: Ústavní právo ČSSR: základy společenského zřízení a základní práva a povinnosti občanů. 1. vydání. Praha, Orbis, 1965.

[11] Srov. Viz. Klíma, K.: Ústavní právo. 1. vydání. Dobrá Voda, Aleš Čeněk, 2002, str. 23

hledisko věcně-předmětové, které spatřuje v ústavním právu soustavu právních norem konkrétní země, které upravují postavení člověka ve společnosti a státu, základy společenského zřízení, základy organizace a činnosti systému státních orgánů a taktéž orgánů samosprávy.[12]

Vedle výše zmíněných hledisek k pojmu ústavní právo existují jiné četné pokusy o definici tohoto výrazu. Nechci zde enumerovat veškeré další definice, byť taktéž odborně relevantní, ale vyberu jen např. ráznou definici V. Pavlíčka, který považuje "ústavní právo za odvětví práva, jenž se zabývá ústavou a vykládá ji".[13]

Na závěr tohoto exkurzu pro zajímavost uveďme, že zmíněné ústavní právo bývá tu a tam synonymicky zaměňováno s pojmem státní právo. Výběr tohoto termínu vyplývá z právní tradice uživatele daného výrazu. Právníci anglosaského či románského právního systému tradičně užívají pojem ústavní právo (ve smyslu širší pojetí ústavnosti) zatímco pro německý (alpský) právní systém je charakteristické užití termínu státní právo (tedy jako užší pojetí ústavnosti). A conto předestřeného rozdílu uveďme, že načrtnutá rozdílnost plyne z faktu , že vznikající právní systém USA, Velké Británie a Francie akcentoval soudnictví jako způsob ochrany dělby moci a lidských práv, zatímco v Německu k tomuto vnímání docházelo historicky později.

V současnosti ovšem převládá prvý anglosaský přístup a to nejen na národních, ale i na celoevropské úrovni.[14] Toto širší pojetí ústavnosti je užíváno i v předložené stati.

2.2. Právo na informace jako právo politické

Právo na informace z hlediska systematiky ústavního pořádku řadíme mezi práva politického charakteru zaručená Listinou základních práv a svobod. Politická práva jsou neodmyslitelně spjata s aktivitou člověka při správě věcí veřejných ve státě. Do ústav se tato politická práva

[12] Viz. Klíma, K.: op.cit. v předešlé poznámce pod čarou , str. 23

[13] Cit. Pavlíček, V. a kol.: Ústavní právo a státověda I.díl, Obecná státověda. 1. vydání. Praha, Linde, 1998, str. 21.

[14] Mj. dokladem tohoto tvrzení může být mimo jiné činnost mezinárodní asociace ústavního práva se sídlem v Rotterdamu, která se od svého počátku v roce 1983 jednoznačně soustředila na pojetí ve smyslu práva "ústavního", tedy ve smyslu klasického anglosaského pojetí šíře hodnotových principů ústavnosti tak jak je potenciálně v ústavních systémech chápána.

začala prosazovat již od dob Velké francouzské revoluce a možno je vystopovat už v Prohlášení práv člověka a občana vydaném koncem 18. století.

Politická práva možno chápat různým způsobem a v řadě zemí se k nim i odlišně přistupuje. V české Listině základních práv a svobod, tvořící součást naše ústavního pořádku, převládlo zřetelně širší pojetí politických práv. V hlavě druhé je politickým právům věnován oddíl druhý. Politická práva jsou koncentrována v článcích 17 až 23 Listiny. Významní právní teoretikové tvrdí, že česká listino-právní úprava je nejen zdrojem politických práv klasických, ale i takových práv které možno klasifikovat jako politické svobody. Ostatně i v článku 22 Listiny základních práv a svobod se hovoří přímo o politických právech a svobodách.

J. Filip k tomu píše: *Širší pojetí politických práv pod nimi nechápe jen účast na správě veřejných záležitostí formou hlasování nebo výkonem nějaké funkce nebo úřadu, nýbrž sem řadí i to, co se někdy označuje za politická svoboda. To je např. svoboda projevu, právo na informace, svoboda sdružování, shromažďování* .[15)]

V souvislosti s právem na informace jako právem politickým spatřuji za vhodné se teleologicky zeptat po smyslu a účelu politických práv obsažených v Listině základních práv a svobod. Domnívám se, že odpověď ve značné míře nalezneme v rámci článku 22 Listiny, který je možno chápat jako určité obecné ustanovení druhého oddílu hlavy druhé Listiny.

Zákonná úprava všech politických práv a svobod a její výklad a používání musí umožňovat a ochraňovat svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti.[16)]

Silným akademickým hlasem je třeba konstatovat, že primárním cílem listinněprávní úpravy práva na informace je ochrana politické plurality v rámci demokratické společnosti. Pod pojmem ochrana svobodné soutěže se zde rozumí, jak primární možnost, aby vůbec určitá pluralita vznikla - umožnit svobodnou soutěž - tak sekundární možnost v započaté svobodné soutěži kontinuálně pokračovat - ochraňovat svobodnou soutěž.

V případě, že pokročíme ve výkladu dále, tak si nemůžeme neuvědomit, že základní funkcí

---

[15] Cit. Filip J.: Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva, Masarykova univerzita Brno, 1997, str.93

[16] Cit. čl. 22 Listiny základních práv a svobod

politické plurality bezesporu je ochrana demokracie. Právo na informace je tedy právem **demokratickým**.

Česká republika je ex constitutio svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana. Z ústavního základního ustanovení zřetelně plyne, že jedním z základních konstitučních znaků našeho státu je demokracie, a tudíž právo na informace jako jedno z práv napomáhající k ochraně demokratického státu hraje silnou a nepostradatelnou roli.

Svobodnou politickou soutěž zmiňuje Ústava České republiky také v článku pátém, kde deklaruje, že politický systém v naší republice je postaven na volné soutěži politických stran respektujících demokratické principy a odmítající násilí jako prostředek k prosazování svých politických zájmů. Tedy další podtržení akcentu, který česká konstituce klade na **politickou pluralitu a demokracii.**

Z výše napsaného lze vyvodit, že právo na informace zákonem nebo jiným právním předpisem nelze omezit nebo naopak favorizovat ve prospěch jednoho nebo skupiny politických "soutěžitelů". Historická zkušenost říká, že pokřivení politické plurality má vždy za následek nižší kvalitu demokracie.

2.3. Právo na informace a jeho specifická povaha

Právo na informace je **právem specifické povahy.** Jeho zvláštnost tkví v tom, že je právem jako takovým (tedy samo o sobě) a zároveň je třeba ho chápat jako most k uskutečnění práv dalších. Zároveň také právo na informace naopak může stát v cestě k realizaci jiných práv.

Pokud jsem se zmiňoval o významu práva na informace jako mostu či prostředku k právům dalším, zaručených v našem ústavním pořádku, dokládám toto tvrzení kupříkladu skutečností, že právo na informace je nezbytné pro efektivní realizaci práva shromažďovacího (zaručené v článku 19 Listiny) nebo práva petičního (článek 18 Listiny) taktéž je přirozeným předpokladem pro výkon práva sdružovacího (čl. 20 Listiny).

A conto práva na informace jako relevantní překážky k výkonu práv dalších zde poukazuji zejména na možnost střetu realizace práva na informace versus právo na ochranu soukromých

údajů , tedy dat ze soukromého a rodinného života (článek 10 Listiny). V právu na informace je obsažena jistá nebezpečnost pro legální oprávnění zajištěná jak ústavními zákony, tak právními předpisy nižší právní síly. Z toho do jisté míry vyplývá, proč nelze právo na informace chápat neomezeně. Právo na informace není ničím neohraničeným oprávněním člověka k uspokojení jeho zvědavosti[17], nýbrž je to právo na informace v politickém slova smyslu sloužící k realizaci občana ve veřejném životě daného státu. To značí, aby kterýkoliv člověk žijící v našem státě mohl získávat relevantní informace o tom, co se děje ve společnosti a na základě těchto informací měl dispozici realizovat svá politická práva. Dnešní společnost můžeme označit jako informační, či popřípadě postinformační.[18]

Proto je právo na informace omezeno již v listinněprávní úpravě - článek 17 odst.4 - a dále je pak jeho výkon, včetně určitých omezení, specifikován v zákonech nižší právní síly.

2.4. Další ústavněprávní aspekty práva na informace

Jak bylo zdůrazněno výše, právo na informace je považováno za jedno z nejdůležitějších (samozřejmě při vědomí faktu, že hovořit o „nejdůležitějším“ právu je ze strany přednášejícího jistá smělost, která doprovází každé zjednodušení) práv, která jsou zaručena v Listině základních práv a svobod.

Jedním ze stavebním kamenům Listiny je její přirozenoprávní pojetí, což mj. dokládá preambule. Listinněprávní preambule přímo uvádí uznání neporušitelnosti přirozených práv člověka, práv občana a svrchovanost zákona. Taktéž zmiňuje návaznost na obecně sdílené hodnoty lidství. Pramenem lidských práv je sama lidská bytost - člověk, jenž je přirozeně nadán jistými právy. Lidská práva tedy v žádném případě nelze pojímat jako práva státu, který by je tvořil. Zakotvení a garance lidských práv to je úkol moderního demokratického státu. Stát samozřejmě nemůže lidská práva zrušit, jak se praví v článku 1 Listiny, základní práva a svobody jsou nezrušitelná.

---

[17] Jedním z relevantních odrazů vyššího stupně zvědavosti – tedy bulvární - je skutečnost, že ve většině zemí EU bulvární deníky zaujímají první místo v počtu prodaných výtisků, což je určitě významný sociologický fenomén.

[18] Srov. např. Mates, P.: K některých otázkám uplatňování e-govermentu v České republice, Právní fórum 12/2005, ASPI Praha, str. 478 a další literatura tam uvedená

Za další pojmové aspekty základních práv a svobod možno konstatovat jejich nezadatelnost, nepromlčitelnost a nezcizitelnost.[19] Tyto vlastnosti vyplývají z přirozeného práva. Právo na informace tedy lze charakterizovat následujícími znaky, které vyplývají z jeho zařazení do Listiny základních práv a svobod, a skrze články 3 a 112 této Listiny do ústavního pořádku České republiky.

Naznačenými právními vlastnostmi práva na informace, jako práva být informován a práva informace šířit, jsou tedy **nezadatelnost, nezcizitelnost, nepromlčitelnost, nezrušitelnost.**

V neposlední řadě musíme za vlastnost práva na informace jako ústavního práva označit možnost jeho přímé aplikace resp. tzv. *samo-vykonatelnost ústavního práva,* ze které mj. vyplývá[20], že ještě před platností a účinností zákona číslo 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím či z.č.123/1998 Sb. o informacích o životním prostředí, už byla veřejná správy České republiky povinna poskytovat požadované informace. Přirozeně s výjimkou: Pakliže by tomuto poskytnutí již tehdy zabraňovalo určité relevantní zákonné ustanovení (např.ochrana utajovaných informací) .[21] Kvůli neexistenci vědomí či alespoň povědomí mezi veřejností a (de facto i mezi právníky) o možnosti zmíněné přímé aplikace práva na informace, žel ani nedocházelo k příliš časté realizaci podávání žádostí o informace dle čl.17 LZPS. Z této „předstošestkové“ doby je vhodné připomenout usnesení Ústavního soudu České republiky ze dne 16. května 1996 sp. zn. III. ÚS 28/96 ve věci ústavní stížnosti V. M. proti ministru zemědělství České republiky o poskytnutí informací. III.ÚS 28/96, kde se mj. píše (volně a zkráceně citováno): *Právo na informace je nepochybně subjektivním právem každého občana. Odmítnout poskytnutí takové informace je možné pouze v případech zákonem výslovně stanovených. Takové rozhodnutí je dle názoru ÚS ČR rozhodnutím správního orgánu a tedy soudně přezkoumatelné*[22]. Zajímavostí je, že stěžovatel (kterým byl budoucí ministr Vladimír Mlynář, tehdy ještě v pozici šéfredaktora týdeníku Respekt) se svou stížností neuspěl, ale právní názory obsažené v tomto judikátu ÚS ČR se staly důležitou

[19] Srov. čl.1 Listiny základních práv a svobod

[20] Což si žel neprávnická a novinářská veřejnost neuvědomuje, takže se mylně domnívá, že právo na informace resp. svobodný přístup k informacím je nový fenomén, přicházející v úvahu až s nástupem 3. tisíciletí.

[21] Na možnost již dřívější aplikace práva na informace mj. upozornil i O.Kužílek na přednášce na PF MU v Brně Svoboda informací – předpisy a praxe dne 21.11.2005, organizátoerem zmíněné akce byl autor tohoto sborníkového příspěvku .

[22] Srov. Korbel, F. a kol. : Právo na informace (komentář) Linde Praha, str.22, který taktéž připomíná tento skoro až legendární judikát ve svém komentáři.

inspirativní posilou pro budoucí ochranu práva na informace.

Dalším projevem práva na informace v ústavní rovině je právo na informace o životním prostředí, které je upraveno 35 LZPS Ze systematiky LZPS je evidentní , že toto právo spadá pod skupinu hospodářských, sociálních a kulturních práv. Článek 35, konkrétně jeho druhý odstavec vymezuje, že každý má právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů. Zároveň ale musí být zohledněn článek 41, takže práv, která jsou uvedena v článku 35 je možné se domáhat pouze v mezích zákonů, které tato ustanovení provádějí.

Literatura:

[1] Dworkin, R. *Taking Rights Seriously*. Cambridge, Massachusetts: 1978.

[2] Filip J.: *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva.* Masarykova univerzita Brno, 1997.

[3] Korbel, F. et al.: *Právo na informace (komentář).* Linde Praha, 2005.

[4] Mates, P.: *K některých otázkám uplatňování e-govermentu v České republice.* Právní fórum 12/2005, ASPI Praha.

[5] Mleziva, E.: *Diktatura informací.* Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň, 2004.

[6] Mates, P., Matoušová, M.: *Evidence, informace, systémy – právní úprava.* Praha, Codex Bohemia, 1997.

[7] Mates, P.: *Ochrana osobních údajů.* Univerzita Karlova v Praze – Nakladatelství Karolinum, 2002.

Kontaktní údaje na autora – email:

Autor: JUDr. Petr Kolman, Ph.D.[23]

Právnická fakulta MU, Brno, ČR

e-mail: kolman@law.muni.cz

The author: JUDr. Petr Kolman, Ph.D.

Law Faculty, Masaryk University, Brno, Czech Republic

e-mail: kolman@law.muni.cz

[23] Autor pracuje, a tento text vznikl za finanční podpory grantu od GA ČR (č.407/06/1159).